04/10/2022

Δικαστικοί και δικηγόροι των Χανίων τίμησαν τον Προστάτη τους

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κυδωνίας και Αποκορώνου

Σύμφωνα με την εκκλησιαστική τάξη τελέστηκε στον Καθεδρικό Ναό Εισοδίων της Θεοτόκου νωρίς το πρωί της Δευτέρας, 3 Οκτωβρίου, η πανηγυρική Αρχιερατική Θεία Λειτουργία ιερουργούντος του Μητροπολίτη Κυδωνίας και Αποκορώνου κ. Δαμασκηνού, για τον Άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη, Επίσκοπο και Πολιούχο Αθηνών, προστάτου του Δικαστικού και Δικηγορικού Κλάδου.

Το παρών στη Θεία Λειτουργία έδωσαν οι δικηγόροι και οι δικαστικές αρχές της πόλεως μας.

Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε το μέλος του δικηγορικού συλλόγου Χανίων κ. Παντελής Ζέλιος.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΤΗΝ 3ΗΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022 ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΧΑΝΙΩΝ

«Ει δικαιοσύνην αγαπά τις, οι πόνοι ταύτης εισίν αρεταί· σωφροσύνην γαρ και φρόνησιν εκδιδάσκει, δικαιοσύνην και ανδρείαν, ων χρησιμώτερον ουδέν εστιν εν βίω ανθρώποις» (Σοφία Σολομώντος η΄ 7).

Με τη Χάρη του Θεού εορτάζουμε φέτος με τη δέουσα λαμπρότητα και κατάνυξη, μετά από δύο δύσκολα πανδημικά έτη, τη μνήμη του Αγίου Ιερομάρτυρος Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, Επισκόπου και Πολιούχου της Πόλεως των Αθηνών, Προστάτου του Δικαστικού Σώματος και του θεσμού της Δικαιοσύνης. Στην Εκκλησία μας κάθε ημέρα του ενιαυτού που τιμούμε τη μνήμη ενός ή περισσοτέρων Αγίων είναι ημέρα χαρμολύπης. Λύπης για το μαρτυρικό θάνατο ή την οσιακή κοίμηση ενός Αγωνιστή της Πίστεως που αφιέρωσετη ζωή του στον Ιησού Χριστό και την

εξάπλωση του Ευαγγελίου Του και χαράς διότι με τη ζωή, το παράδειγμα και το μαρτύριό του ένας κοινός κατά τη γέννησή του άνθρωπος ανήλθε εκ της γης εις τα ουράνια και αξιώθηκε το στέφανο της αφθαρσίας, κατατασσόμενος στη χορεία των Αγίων κατ'εικόνα και καθ'ομοίωση του Θεού και Πατρός μας. Στις περιπτώσεις όμως των Αγίων που έχουν ανακηρυχθεί παράλληλα και Προστάτες ενός επαγγελματικού κλάδου ή ενός θεσμού, όπως ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, η ημέρας τιμής της μνήμης τους αποτελεί επιπροσθέτως και μία αφορμή για περισυλλογή και αναστοχασμό.

Η σημερινή εορτή είναι μία ευκαιρία κατά την οποία όλοι όσοι εμπλεκόμεθα και υπηρετούμε, έκαστος εφ'ω ετάγη, το θεσμό δικαιοσύνης, οφείλουμε να σκεφθούμε και να προβληματιστούμε πάνω στα μείζονα ζητήματα που απασχολούν το χώρο της δραστηριοποιήσεώς μας, να επανεκτιμήσουμε τη στάση μας, να επανακαθορίσουμε τους στόχους μας, να διεκδικήσουμε τη λύση των προβλημάτων που υπάρχουν, να οραματιστούμε ένα καλύτερο μέλλον. Πολλώ δε μάλλον όταν πρόκειται για τη λειτουργία μίας διακριτής και ανεξάρτητης συνταγματικής εξουσίας, πυλώνα του δημοκρατικού μας πολιτεύματος, θεματοφύλακα των ατομικών και κοινωνικών ελευθεριών και εγγυητή του ομαλού δημόσιου και ιδιωτικού βίου.

Σύμφωνα με την Αγία Γραφή, ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης είναι ο πρώτος Έλληνας και ο πρώτος Ευρωπαίος δικαστικός λειτουργός που ασπάζεται το Χριστιανισμό. Γεννήθηκε σύμφωνα με την Παράδοση κατά τη διάρκεια της πρώτης δεκαετίας του 1ου αι. μ.Χ. Γόνος πλουσίας και αριστοκρατικής οικογένειας της πόλεως των Αθηνών, έλαβε υψηλή μόρφωση και διορίστηκε κατά την ώριμη φάση της ζωής του ως μέλος του Συμβουλίου του Αρείου Πάγου, Ανωτάτου Ποινικού Δικαστηρίου της Αρχαιότητας ενώπιον του οποίου δικάζονταν υποθέσεις ανθρωποκτονιών και λοιπών ειδεχθών κακουργηματικών πράξεων. Λαμβάνει το χαρμόσυνο μήνυμα της Πίστεώς μας εκ των χειλέωντου Αποστόλου Παύλου κατά την Αποστολική Περιοδεία του στην Αθήνα περί το έτος 50 μ.Χ. Περιγράφεται σχετικά στο Βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων ότι ο Απόστολος των Εθνών στα πλαίσια της δημόσιας διδασκαλίας του, κέντρισε το ενδιαφέρον Επικουρείων και Στω'ι'κών φιλοσόφων καθ'ότι ομιλούσε περί ξένων γι'αυτούς θεοτήτων. Τον οδήγησαν λοιπόν στον λόφο του Αρείου Πάγου, έδρα του ομωνύμου Δικαστηρίου, που στις αρμοδιότητές του ήταν επίσης και η εκδίκαση υποθέσεων σχετικών με αλλότριες θρησκείες, και του ζήτησαν να τους εξηγήσει ποιά είναι η νέα θρησκεία που πρεσβεύει. Ο Απόστολος Παύλος με θάρρος και παρρησία κήρυξε τον Έναν και Αληθινό Θεό, αυτόν που οι Αθηναίοι ονόμαζαν Άγνωστο Θεό, τον Ποιητή Ουρανού και Γης, ορατών τεπάντων και αοράτων και τον Υιόν Αυτού ΙησούνΧριστόν τον Εσταυρωμένον και Αναστάντα εκ νεκρών, ο Οποίος καλεί τους ανθρώπους σε

μετάνοια, θα κρίνει την οικουμένην εν δικαιοσύνη και θα παρέχει Ανάσταση και ζωή αιώνιο σε όλους όσους πιστεύουν σε Αυτόν. Μόλις οι Αθηναίοι άκουσαν περί της αναστάσεως των νεκρών τον χλεύασαν. Άλλοι δε με διάθεση υποτιμητική και νομίζοντας ότι ενώπιόν τους έχουν έναν γραφικό ονειροπόλο, τον αποπήραν και του είπαν να κατέλθει του Βήματος και ότι κάποια άλλη μεράίσως τον ξανακούσουν. Όμως ένα μέλος του Δικαστηρίου, ο Διονύσιος, ανταποκρινόμενος στο Θείο Κάλεσμα πίστεψε στο ζωοποιό και χαρμόσυνο μήνυμα του Ευαγγελίου, ασπάσθηκε τη νέα θρησκεία, έλαβε τη χάρη της ιερωσύνης και υπηρέτησε το Θεό και τον άνθρωπο, φτάνοντας μέχρι το βαθμό του Επισκόπου Αθηνών, έως και τον μαρτυρικό δι'αποκεφαλισμού θάνατό του περί το έτος 90 μ.Χ. Το προ της ιερωσύνης αξίωμά του,τον καθιέρωσε ως Προστάτη των Δικαστικών.

Το θέμα της δικαιοσύνης, η αληθής και αυθεντική ερμηνεία του όρου αυτού, ο τρόπος λειτουργίας της και η ορθή απονομή της, διαχρονικά απασχολεί την ανθρωπότητα από τις πρώτες οργανωμένες κοινωνίες μέχρι και τις ημέρες μας.Τόνοι μελάνης έχουν χυθεί επ'αυτού. Ακόμα και στην Αγία Γραφή η λέξη δικαιοσύνη αναφέρεται πολλάκις. Σύμφωνα με τα κείμενά της η δικαιοσύνηθα πρέπει να είναι απαραίτητο συστατικό τηςεπίγειας ζωής και το αγαθό που θα θριαμβεύσει κατά την έλευση της Βασιλείας του Θεού. Ένας Αγιορείτης Πατέρας έλεγε ότι η δικαιοσύνη είναι μία εκ των υψίστων δωρεών του Θεού προς τους ανθρώπους

Στις 24/07/2022 στον πανηγυρικό της λόγο για την επέτειο της αποκαταστάσεως της Δημοκρατίας στη χώρα μας, η Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας ανέφερε μεταξύ άλλων: «Η δικαιοσύνη δεν απονέμεται με βάση το κοινό περί δικαίου αίσθημα, αλλά σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους». Η αποστροφή αυτή προκάλεσε ποικίλες αντιδράσεις και σχόλια και ήγειρε μία μεγάλη συζήτηση σχετικά με τα κριτήρια με τα οποία οι Δικαστικοί θα πρέπει να εφαρμόζουν το Νόμο και να απονείμουν δικαιοσύνη. Ποια όμως είναι κατά την ταπεινή άποψη του ομιλούντος η θέση της Εκκλησίας επ'αυτού;

Την απάντηση την δίνει ο ίδιος ο Χριστός όταν απευθυνόμενος προς τα πλήθη που τον άκουγαν και το Εβρα'ι'κό Ιερατείο που παράλληλα είχε και δικαστική εξουσία είπε: "Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι." (Ματθ. Κεφ. 5ο, 17).Συνεπώς ο Χριστός και η διδασκαλία του δεν αντιστρατεύεται την ύπαρξη του ανθρωπίνουΝόμου. Αντιθέτως αποδέχεται και το κύρος και την ισχύ αυτού. Η δε ζωή Του κινείται μέσα στα πλαίσια που ο Εβρα'ι'κός Νόμος είχε καθορίσει. Αποστολή Του όμως είναι να εμπλουτίσει τον Νόμο αυτό με αρχές και αξίες που τον κάνουν όχι «φορτίο βαρύ για τις πλάτες» των ανθρώπων αλλά το μέσο για να παύσει η κρατική αυθαιρεσία

και το δίκαιο του ισχυρού και να επικρατήσει επί γης η κοινωνική ειρήνη, η ισότητα, η αγάπη, η ομόνοια και η αλληλεγγύη.

Οι περισσότεροι στην εποχή μας τον όρο«κοινό περί δικαίου αίσθημα» τον εκλαμβάνουν ως την υποχρέωση της δικαστικής εξουσίας να εφαρμόζει το Νόμο σύμφωνα με την περί δικαίου αντίληψη της πλειοψηφίας των πολιτών. Πρόκειται για μία εντελώς στρεβλή και εσφαλμένη άποψη. Το «κοινό περί δικαίου αίσθημα» καθιερώθηκε ως όρος για να αιτιολογηθεί η εισαγωγή του ορκωτού συστήματος, δηλαδή η συμμετοχή λα'ι'κών δικαστών κατά την εκδίκαση συγκεκριμένων και περιοριστικά απαριθμούμενων υποθέσεων. Ακόμα όμως και η κρίση των λα'ι'κών δικαστών στις έδρες των δικαστηρίων οφείλει να υποτάσσεται στο ισχύον συνταγματικό και νομικό πλαίσιο. Η απαίτηση από την Δικαιοσύνη να ικανοποιεί πρωτίστως αυτό που ο λαός θεωρεί ορθό και δίκαιο ελλοχεύει τον κίνδυνο της εκτροπής σε μία λα'ι'κίστικη αντιμετώπιση της ουσίας της δικαιοσύνης, κατάσταση η οποία μοιραία θα οδηγήσει σε κρίση του θεσμού και εν τέλει κρίσης της ίδιας της Δημοκρατίας μας. Ας μην ξεχνάμε άλλωστε ότι το «κοινό περί δικαίου αίσθημα» έκανε τον αφιονισμένο όχλο να απαιτήσει από τον Πόντιο Πιλάτο το Σταυρικό Θάνατο του Ιησού ή το λα'ι'κό δικαστήριο της Ηλιαίας να λάβει την απόφαση της θανατικής καταδίκης του Σωκράτη, γεγονότα που αποτελούν από τις μελανότερες σελίδες της Ιστορίας. Από την άλλη η δικαστική κρίση δεν πρέπει να ερμηνεύει και να εφαρμόζει το νόμο δογματικά, με στεγανά και στενότητα πνεύματος, αποκομμένη από την πραγματικότητα και τις ανάγκες της κοινωνίας, διότι πάλι αν χαθεί εντελώς η εμπιστοσύνη των πολιτών προς το φυσικό τους δικαστή ομοίως θα υπάρξειδιάρρηξη της κοινωνικής συνοχής και αποσταθεροποίηση

Σε μία κοινοβουλευτική δημοκρατία, στην οποίαισχύει η αρχή της αντιπροσωπευτικότητας, η δικαστική εξουσία δεν επιτρέπεται να υπακούει τυφλά στα κελεύσματα της εκτελεστικής ή νομοθετικής εξουσίας αλλά ούτε και να υποτάσσεται στα «θέλω και τις επιθυμίες» μίας τάχα κοινής γνώμης που εύκολα χειραγωγείται. Ο Δικαστής οφείλει να αποφαίνεται σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους ψηφισμένους από τη Βουλή Νόμους,διαπνεόμενος όμως από τις αιώνιες και αναλλοίωτες στο χρόνο χριστιανικές αρχές και αξίες που καθιερώθηκαν στο νομικό μας σύστημα, στη βάση των ανθρωπιστικών ιδεωδών του πολιτισμού μας. Διότι ασχέτως το ποιά είναι τα θρησκευτικά πιστεύω εκάστου εξ ημών, επιλογή αυστηρά προσωπική και απαραβίαστη, η μαρτυρία του Χριστού και της Αγίας Γραφής περί δικαιοσύνης είναι το στοιχείο που δύναται να εμπλουτίσει τη νομική μας σκέψη προκειμένου να ερμηνεύσουμε το Νόμο προς την ορθή κατεύθυνση. Ποιος μπορεί να αμφισβητήσει ότι πρώτος ο Χριστός στο Ευαγγέλιό του ομιλεί για την αξία της μετάνοιας και της ειλικρινούς μεταμέλειας που πρέπει να γίνεται

αποδεκτή από τους πάντες, για τη σημασία της συμβιβαστικής επίλυσης των διαφορών και των συναινετικών λύσεων στις πάσης φύσεως αντιδικίες μεταξύ των ανθρώπων, για τη σπουδαιότητα της αποστολής του σωφρονιστικού συστήματος όταν αποκαλεί «πλησίον» οποιονδήποτε βρίσκεται έγκλειστος στη φυλακή, για την επιείκεια και το έλεος που πρέπει να επιδεικνύουμε έναντι του οποιουδήποτε παραβάτη αλλά και για την αυστηρότητα που θα πρέπει να αντιμετωπίζεται αυτός που αρνείται ν'αλλάξει πλεύση στη ζωή τουκαι ν'απαρνηθεί το αμαρτωλό παρελθόν του, καίτοι επανειλημμένως του έχει δοθεί η ευκαιρία προς τούτο. Και όλα αυτά μέσα σε ένα περιβάλλον ισονομίας και ισοπολιτείας, αφού πρωτοπόρος ο Ιησούς Χριστός κήρυξε την ισότητα μεταξύ των ανθρώπων και την κατάργηση των κοινωνικών και φυλετικών διακρίσεων μέσα σε μία κοινωνία αγάπης και ενσυναίσθησης. Αυτά είναι τα νάματα της Ορθοδόξου Πίστεώς μας προς το δικαιοδοτικό μας σύστημα. «Ου γάρ ήλθον ινα κρίνω τόν κόσμον, αλλ' ίνα σώσω τόν κόσμον (Κατά Ιωάννην, ιβ' 47)» διακηρύττει ο Κύριος. Ομοίως και το έργο της Δικαιοσύνης πρέπει να είναι πρωτίστως σωτηριολογικό και δευτερόντως τιμωρητικό ή κατασταλτικό

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Ελληνίδων και ο Ελλήνων Δικαστών και Εισαγγελέων με αρωγούς επίσης την πλειοψηφία του δικηγορικού σώματος της χώρας δίνουν καθημερινά έναν τιτάνιο αγώνα με κόπο, μόχθο και προσωπικές θυσίες υπό τις πλέον αντίξοες συνθήκες για να εκπληρώσουν τη θεσμική αποστολή τους. Και το πρόσημο του αγώνα αυτού είναι θετικό, αν κρίνουμε από την εμπιστοσύνη που σε γενικές γραμμές εξακολουθεί να δείχνει η ελληνική κοινωνία στους λειτουργούς του θεσμού. Στον αγώνα αυτό όμως δεν χωρεί εφησυχασμός. ΟΆγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης με τη ζωή και το μαρτύριό του δύναται να εμπνεύσει. Διότι δεν υπέκυψε στους ισχυρούς της εποχής εκείνης,άρχοντες και εξουσιαστές, αντιθέτως προτίμησε να απαρνηθεί τα προνόμια και τις ανέσεις που συνεπάγονταν το αξίωμά του. Ταυτόχρονα δεν συνετάχθη με αυτό που η πλειοψηφία της ειδωλολατρικής κοινωνίας της εποχής εκείνης θεωρούσε ορθό και δίκαιο. Και τέλος αντίκρισε τον δήμιό του με παρρησία και γενναιότηταποσκοπώντας στο γνήσιο και αυθεντικό στέφανο της δικαιοσύνης, αυτόν που του απένειμε ο Δικαιοκρίτης Θεός. Ομοίως και όλοι όσοι έχουμε τάξει τη ζωή μας στην υπηρεσία της κοσμικής δικαιοσύνης με την αυτή γενναιότητα, παρρησία και αυταπάρνηση έχουμε υποχρέωση να πράττουμε το καθήκον μας πειθόμενοι στο Σύνταγμα και τους Νόμους, με ευθυκρισία, αμεροληψία, χωρίς εξαρτήσεις και κυρίως με καθαρή συνείδηση, προτιμώντας τη δόξα του Θεού, επιλέγοντας την οδό της αρετής, του Γολγοθά και του Σταυρού παρά τον έπαινο των ανθρώπων. Διότι επιδίωξή μας δεν είναι και δεν πρέπει να είναι ο εφήμερος έπαινος των ανθρώπων αλλά μόνο η ευτυχία και η ευημερία τους.

Χανιά, 03/10/2022

Παντελής Β. Ζέλιος

Δικηγόρος Χανίων